

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Mizik Andrea ügyvéd által képviselt I. - IV. rendű felpereseknek, az ifj. dr. Horváth Ferenc ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. január 19. napján meghozott, 36.P.22.951/2009/49. számú ítélete ellen, a felperesek részéről 51. sorszám alatt, az alperes részéről 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az I. rendű felperesnek fizetendő marasztalás tőkeösszegét 3.258.418 (hárommillió-kétszázötvennyolcezer-négyszáztizennyolc) forintra, a kamatfizetési kötelezettség körében az 1.353.600 (egymillió-háromszázötvenháromezer-hatszáz) forint összeget 993.600 (kilencszázkilencvenháromezer-hatszáz) forintra, a 2012. február 1. napjától járó járadék összegét 21.600 (huszonegyezer-hatszáz) forintra leszállítja.

A perköltségre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy az I. rendű felperest perköltség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzi, és az alperest kötelezi: 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 160.000 (százhatvanezer) forint elsőfokú perköltséget. Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 73.000 (hetvenháromezer) forint elsőfokú perköltséget. A III. rendű felperes által fizetendő perköltség összegét 31.750 (harmincegyezer-hétszázötven) forintra leszállítja, és annak alperes javára történő 15 napon belüli megfizetésére kötelezi. Kötelezi a IV. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 73.000 (hetvenháromezer) forint elsőfokú perköltséget.

Az alperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 212.000 (kétszáztizenkétezer) forintra leszállítja. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 32.400 (harminckétezer-négyszáz) forint, a II. és III. rendű felperesnek külön-külön 15.870 (tizenötezer-nyolcszázhetven) forint másodfokú perköltséget. Kötelezi a IV. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetékből az alperes 87.600 (nyolcvanhétezer-hatszáz) forintot köteles megfizetni az államnak külön felhívásra, míg a fennmaradó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. és a II. rendű felperesek házastársak, a III. és a IV. rendű felperesek a gyermekeik. Az I. rendű felperes a IV. rendű felperes tulajdonában lévő ... forgalmi rendszámú gépkocsi utasaként, a II. rendű felperes a gépkocsi vezetőjeként szenvedett idegen hibás közlekedési balesetet 2008. január 4-én. Az I. rendű felperes a baleset időpontjában az autó jobb első ülésén ült, a biztonsági öve ki volt kapcsolva. A baleset úgy következett be, hogy egy, az I. és a II. rendű felperesekkel szemben közlekedő gépjármű áttért az út menetiránya szerinti bal oldalára, és a szabályosan közlekedő II. rendű felperes által vezetett gépkocsinak ütközött. Az I. rendű felperes a balesetben a jobb alkar singcsont és orsócsont elmozdulásával járó komplett haránt-törését, a bal térd feletti lágy részek nyílt sérülését és agyrázkódást szenvedett el. Alkarjának törését lemezes csontegyesítő műtétrel rögzítették, lábsérüléseit sebkimetszéssel látták el. Az alkar sérülésénél szövődmény lépett fel, aminek gyógyítása érdekében újabb műtetre és bőráltetésre volt szükség. A baleseti sérülések következtében az I. rendű felperes munkaképessége 40 % mértékben csökkent, és csökkent a jobb kezének szorítóereje és bal lábának a terhelhetősége. Az I. rendű felperesnél a baleset miatt poszttraumás stressz-zavar alakult ki, ami súlyosbította az I. rendű felperes korábbi pszichés megbetegedését. A balesetet okozó gépjármű üzemben tartója a baleset időpontjában az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéssel. Az alperes a biztosítottja felelősségét az I. rendű felperes balesetből eredő káraiért 60 % mértékben ismerte el, és 2008. december 18-án 100.000 forintot, 2009. április 29-én 1.900.000 forintot fizetett meg az I. rendű felperesnek.

A felperesek a baleset miatt keletkezett káraik megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet. Az I. rendű felperes elsődlegesen 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére, az alperesi teljesítés Ptk. 293. §-a szerinti elszámolása folytán 4.437.621 forint, másodlagosan 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Követelése élelemfeljavítás költsége címén 73.800 forintra, ápolás, gondozás költsége címén 127.380 forintra, háztartási kisegítő költsége címén 115.800 forintra és havonta 30.000 forint járadékra, közlekedési többletköltség címén 87.800 forintra és havonta 10.000 forint járadékra, gyógyszerköltség címén 28.327 forintra és havonta 2.000 forint járadékra, kulturális többletköltség címén 30.000 forintra, mosási többletköltség címén 30.000 forintra, a kórházba vásárolt ingóságok beszerzésének költsége címén 7.800 forintra, látogatási költség címén 14.784 forintra, rehabilitációs költség címén havonta

10.000 forint járadékra terjedt ki. A II. rendű felperes 2.500.000 forint, a III. és a IV. rendű felperesek személyenként 1.500.000 - 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Igényt tartottak továbbá a követelésük után járó törvényes mértékű kamatok és a perrel felmerült költségeik megfizetésére is. Álláspontjuk szerint a baleset, valamint a balesetből eredő károk bekövetkezéséért kizárólag az alperes biztosítottja felelős. Előadták, hogy az I. rendű felperes a rosszulléte miatt kapcsolta ki a biztonsági övét. Okfejtésük szerint emiatt a biztonsági öv kikapcsolása nem róható fel az I. rendű felperesnek, és nem alapozza meg kármegosztás alkalmazását. A nem vagyoni kártérítés iránti követelésüket az I. rendű felperes esetében az egészséghez és a testi épséghez, a II., III. és IV. rendű felperesek tekintetében a teljes és egységes családban éléshez fűződő személyiségi jogaik megsértésére, életminőségük balesettel okozati összefüggésben bekövetkezett megromlására alapították.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperesek perköltségben marasztalására irányult. Védekezésében elismerte a helytállási és teljesítési kötelezettségének a fennállását, hivatkozott azonban arra, hogy az I. rendű felperes a biztonsági öv kikapcsolásával 40 % arányban maga is felróhatóan közrehatott kárai bekövetkezésében. Álláspontja szerint a már megfizetett összegekkel teljes mértékben megfizette az I. rendű felperest megillető kártérítést. Vitatta, hogy a II., III. és IV. rendű felpereseknek a balesettel okozati összefüggésben nem vagyoni kára keletkezett.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 3.618.418 forint tőkét, ebből 2.003.900 forint után 2008. január 4-től, 260.918 forint után 2008. február 20-tól, 1.353.600 forint után 2010. január 15-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatot, 100.000 forint után 2008. január 4-től 2008. december 18-ig és 1.900.000 forint után 2008. január 4-től 2009. április 29-ig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, valamint 2012. február 1-jétől havonta 29.600 forint járadékot, továbbá a II. és a III. rendű felpereseknek személyenként 500.000 - 500.000 forint tőkét és utána 2008. január 4-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet járadék megfizetésére kötelező rendelkezéseit fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánította. Kötelezte a felpereseket, hogy egymás közt egyenlő arányban fizessenek meg az alperesnek 292.100 forint perköltséget. Az alperest kötelezte, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 277.100 forint le nem rótt illetéket és 193.720 forint állam által előlegezett költséget, és megállapította, hogy a fennmaradó 558.800 forint illetéket és 387.436 forint állam által előlegezett költséget az állam viseli. Ítéletének indokolásában úgy foglalt állást, hogy az alperes a Ptk. 346. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése és a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1. pontja alapján köteles megtéríteni a felperesek balesetből eredő kárait. Rámutatott, hogy az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 48. § (4) bekezdése értelmében a gépjárműben utazó személyeknek a biztonsági öv bekapcsolásával kell magukat rögzíteni, és a KRESZ meghatározza azokat az eseteket is, amikor a biztonsági öv használata nem kötelező. Kifejtette, hogy a felperest a jogszabály

nem mentesítette a biztonsági öv használata alól, ezért a biztonsági öv használatának az elmulasztása felróható a felperesnek. Dr. K. G. igazságügyi orvosszakértő szakvéleményével szemben a felperes baleset bekövetkezésére vonatkozó személyes előadása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a biztonsági öv használatának a mellőzésével a felperes felróhatóan közrehatott a sérüléseinek és a sérülésekből eredő kárainak a bekövetkezésében. Erre figyelemmel az alperesre terheesebb 80-20 % arányú kármegosztás alkalmazását találta indokoltnak. Megállapította, hogy a baleset következtében sérült az I. rendű felperes egészséghez és testi épséghez fűződő joga. A jogsérelemmel okozati összefüggésben keletkezett nem vagyoni kárként értékelte az I. rendű felperes munkaképesség csökkenését, a jobb kar használhatóságának és a bal láb terhelhetőségének a csökkenését, a műtétek következményeként visszamaradó esztétikai sérüléseket, továbbá a pszichés egészségkárosodást. Az I. rendű felperes felróható közrehatását is figyelembe véve az I. rendű felperes nem vagyoni kárait összesen 4.000.000 forint kártérítéssel ítélte kiegyenlíthetőnek. Ennek alapján további 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint a korábban teljesített 2.000.000 forint törvényes mértékű késedelmi kamatainak a megfizetésére kötelezte az alperest. A perben beszerezett orvosi szakvélemények alapján a kármegosztás alkalmazásával és az alperes által teljesített összegek elszámolásával élelemfeljavítási költség címén 30.240 forintot, ápolás és gondozás költsége címén 69.344 forintot, háztartási kisegítő költsége címén 50.640 forintot és havonta 20.000 forint járadékot, közlekedési többletköltség címén 32.640 forintot és havonta 8.000 forint járadékot, gyógyszer többletköltség címén 22.662 forintot és havonta 1.600 forint járadékot, kulturális többletköltség címén 24.000 forintot, mosási többletköltség címén 24.000 forintot, a kórházba vásárolt ingóságok beszerzésének költsége címén 3.900 forintot, látogatási költség címén 7.392 forintot ítél meg az I. rendű felperesnek. A rehabilitációs többletköltség iránti követelést azért találta megalapozatlannak, mert az I. rendű felperes nem bizonyította a társadalombiztosítás keretében térítésmentesen igénybe vehető rehabilitációt meghaladó kezelések szükségességét. Nem vagyoni kárként vette figyelembe a II. rendű felperes tekintetében a baleset után kialakult szorongást és bűntudatot, valamint az alkoholfogyasztás felerősödését, a III. rendű felperes tekintetében pedig az elbizonytalanodását, megváltozott iskolai viselkedését és személyiségének megváltozását. Álláspontja szerint mind a II., mind a III. rendű felperes nem vagyoni kárainak a kiküszöböléséhez 500.000 - 500.000 forint nem vagyoni kártérítés szükséges és indokolt. A IV. rendű felperes nem vagyoni kártérítés iránti követelését azért ítélte megalapozatlannak, mert a IV. rendű felperes nem szenvedett egészségkárosodást a balesettel okozati összefüggésben. Kifejtette, hogy a háztartáshoz, az I. rendű felperes gondozásához, szállításához való nagyobb mértékű hozzájárulás önmagában nem alapoz meg nem vagyoni kárigényt.

Az ítélet ellen mind a felperesek, mind az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Az I. rendű felperes a fellebbezésében az őt megillető élelemfeljavítási költséget 37.800 forintra, a gondozás költségét 96.680 forintra, a háztartási kisegítő költségét 63.300 forintra, a lejárt járadék összegét 1.150.000 forintra, a közlekedési

többletköltséget 40.800 forintra, a lejárt járadék összegét 450.000 forintra, a gyógyszer többletköltséget 28.327 forintra, a lejárt járadék összegét 92.000 forintra, a kulturális többletköltséget 30.000 forintra, a mosási többletköltséget 30.000 forintra, az ingóságok beszerzésével felmerült költséget 7.800 forintra, a látogatási többletköltséget 14.784 forintra kérték felemelni. A IV. rendű felperes fellebbezési kérelme arra irányult, hogy a bíróság kötelezze az alperest a részére 300.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Indítványozták, hogy a bíróság a Pp. 81. § (2) bekezdésének az alkalmazásával rendelkezzen az elsőfokú perköltség viseléséről. Fellebbezésükben fenntartották az alperes teljes kártérítési felelősségével és az I. rendű felperes felróható közrehatásának hiányával, valamint a kármegosztás indokolatlanságával kapcsolatos jogi álláspontjukat. Ebben a körben hangsúlyozták, hogy a perben beszerzett orvosi szakvélemény szerint az I. rendű felperes sérülései bekapcsolt biztonsági öv mellett is bekövetkeztek volna, és sérelmezték az elsőfokú bíróság ettől eltérő következtetését. Kiemelték, hogy az I. rendű felperes 40 % mértékű munkaképesség csökkenése kizárólag a balesetből eredő egészségromlásra vezethető vissza, ami nem áll okozati összefüggésben a biztonsági öv használatának az elmulasztásával. Álláspontjuk szerint a biztonsági öv rosszullét miatt történt kikapcsolása nem valósít meg olyan felróható magatartást, ami indokolja a kármegosztás alkalmazását a Ptk. 345. § (2) bekezdése alapján. Utaltak arra, hogy az elsőfokú bíróság számítási hibát vétett a gondozási költség tekintetében. A IV. rendű felperes nem vagyoni kártérítés iránti követelésével kapcsolatos okfejtésük szerint a nem vagyoni kártérítés jogalapja nem az elnehezült életvitel, hanem a személyhez fűződő jogok megsértése. Előadták, hogy a balesettel okozati összefüggésben a IV. rendű felperes teljes, egységes családban éléshez való személyiségi joga is sérült. Rámutattak, hogy a pszichológus szakértő szorongást, a II. rendű felperes állapotával való fokozott foglalkozást, aggódást mutatott ki a IV. rendű felperesnél. Hivatkoztak arra, hogy a IV. rendű felperes életének a baleset utáni megváltozását a perben kihallgatott tanúk vallomása is alátámasztotta. A felperesek kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a perköltség megállapítására és viselésére vonatkozó törvényi rendelkezéseket. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróságnak a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján kellett volna határoznia, és az alperest kellett volna perköltség fizetésére köteleznie. Utaltak arra, hogy a felek pernyertességének-pervesztességének arányát nagymértékben befolyásolta az alperesi teljesítések elszámolásának a módja.

Az alperes fellebbezése az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés 1.000.000 forintra történő leszállítására, az I. rendű felperes közlekedési költség iránti, valamint a II. és a III. rendű felperesek nem vagyoni kártérítés iránti keresetének teljes elutasítására irányult. Hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperesnek megítélt nem vagyoni kártérítés eltúlzott, az nem áll arányban az I. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányokkal. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes pszichés állapota túlnyomóan a természetes kórokú megbetegedéseinek a következménye, míg a balesetnek az I. rendű felperes pszichés állapotára csak átmeneti hatása volt. Rámutatott, hogy az orvosszakértői vélemény szerint a sérülései csak enyhe fokban korlátozzák az I. rendű felperest a mindennapi

tevékenységeiben. Hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes nem bizonyította a közlekedési többletköltség indokoltságát. Álláspontja szerint az I. rendű felperes nem vagyoni kárai 3.000.000 forint kártérítéssel küszöbölhetők ki. Kifejtette, hogy a szakvélemények a II. és a III. rendű felperesek esetében semmilyen, a balesettel okozati összefüggésben álló pszichés egészségromlást, vagy más személyiségi joghátrányt nem igazoltak. Hivatkozott arra, hogy személyiségi jogsérelem és nem vagyoni kár hiányában a II. és a III. rendű felperesek nem jogosultak nem vagyoni kártérítésre.

A peres felek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet ellenérdekű fél fellebbezésével támadott rendelkezéseinek a helybenhagyását indítványozták.

Egyik fellebbezés sem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest az I. rendű felperes javára 2.225.778 forint tőke, ebből 1.003.900 forint után 2008. január 4. napjától, 260.918 forint után 2008. február 20. napjától, 960.960 forint után 2010. január 15. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, 100.000 forint után 2008. január 24. napjától 2008. december 18. napjáig, 1.900.000 forint után 2008. január 4. napjától 2009. április 29. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, valamint 2010. február 1. napjától havonta 21.600 forint járadék megfizetésére kötelező, az I. rendű felperes keresetét 4.041.491 forintot és havonta 29.600 forint járadékot, a II. és a III. rendű felperesek keresetét személyenként 500.000 forintot, a IV. rendű felperes keresetét 300.000 forintot meghaladóan elutasító rendelkezéseit. Ezek a rendelkezések fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedtek. Ezért a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott részét vizsgálta felül.

Az I. és a IV. rendű felperesek fellebbezése megalapozatlan, az alperes fellebbezése kisebb részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a perbeli jogvita elbírálásához szükséges mértékben, helyesen állapította meg. Az elsőfokú bíróság tényállásból levont jogi következtetéseivel, az arra alapított érdemi döntésével és a döntés ítéletben kifejtett jogi indokaival - az alábbi változtatások és pontosítások mellett - az ítéltábla túlnyomó részben egyetértett.

A felperesek két gépjármű összeütközése folytán bekövetkezett közlekedési balesettel okozati összefüggésben keletkezett káraik megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet.

Az elsőfokú bíróság az alperes biztosítottjának kártérítési felelősségét valamennyi felperessel szemben egyaránt a Ptk. 346. § (1) bekezdésére és 339. § (1) bekezdésére, a kármegosztás alkalmazását a Ptk. 340. § (1) bekezdésére alapította.

A Ptk. 346. § (1) bekezdése szerint, ha a kárt több személy fokozott veszéllyel járó tevékenységgel közösen okozta, egymás közti viszonyukban a felelősség általános szabályait kell alkalmazni.

Az alperes biztosítottja - a balesetet okozó gépjármű vezetője - a baleset bekövetkezésekor fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatott. Az I. rendű felperes azonban az egyik balesetben részes gépjármű utasa volt, és nem folytatott fokozott veszéllyel járó tevékenységet a baleset bekövetkezésének az időpontjában. Ezért az alperes biztosítottja és az I. rendű felperes közötti jogviszonyra nem a Ptk. 346. § (1) bekezdése, és az annak alapján alkalmazandó 339. § (1) bekezdése, hanem a Ptk. 345. § (1) bekezdése irányadó; az alperes az I. felperessel szemben nem a Ptk. 340. § (1) bekezdése, hanem kizárólag a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel okozott károkért való felelősség szabályai szerint mentesülhet egészben vagy részben a kártérítés teljesítése alól.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése kimondja, hogy aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik. A Ptk. 345. § (2) bekezdése értelmében nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott.

Az alperes az I. rendű felperessel szemben fennálló kártérítési felelősségének a mérséklése érdekében arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes felróhatóan közrehatott a kárainak bekövetkezésében. Az I. rendű felperes felróható közrehatásaként azt jelölte meg, hogy az I. rendű felperes biztonsági öve nem volt bekapcsolva a két gépkocsi ütközésekor.

Az I. rendű felperes a perben azt adta elő, hogy hirtelen rosszullete miatt kapcsolta ki a biztonsági övet annak érdekében, hogy az autó ablakát le tudja húzni, és így friss levegőhöz jusson. Álláspontja szerint ilyen körülmények között a biztonsági öv kikapcsolása nem róható fel az I. rendű felperesnek, és nem ad alapot az alperes kártérítési felelősségének a mérséklésére.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a gépjárműben utazók számára a becsatolt biztonsági öv kötelező használatát jogszabály, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 48. § (4) bekezdése írja elő.

Azokat az eseteket, amikor a gépjárműben utazóknak nem kell becsatolni a biztonsági övet, a KRESZ 48. § (5) bekezdése tételesen felsorolja. Ez a rendelkezés nem teszi lehetővé a bekapcsolt biztonsági öv használatának a mellőzését a gépjármű utasa számára abban az esetben, ha az utas hirtelen rosszul lesz.

Az I. rendű felperes kifejezett jogszabályi előírást hagyott figyelmen kívül, amikor a biztonsági övét kikapcsolta, ezért az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a biztonsági öv használatának a mellőzése felróható a felperesnek. Az ítéltábla álláspontja szerint az I. rendű felperes akkor járt volna el a Ptk. 4. § (4) bekezdésének megfelelően, az adott helyzetben általában elvárható módon, ha jelzi a rosszulállót a jármű vezetőjének, annak érdekében, hogy a közlekedési szabályok betartásával biztonságos helyen állítsa meg a gépkocsit.

Az I. rendű felperes vitatta, hogy a biztonsági öv kikapcsolása okozati összefüggésben áll sérüléseinek bekövetkezésével. Hivatkozott arra, hogy a perben beszerzett orvosi szakvélemény szerint az I. rendű felperes sérülései bekapcsolt biztonsági öv mellett is bekövetkeztek volna.

Ebben a körben az ítéltábla azt hangsúlyozza, hogy az orvosszakértő a biztonsági öv kikapcsolása és az I. rendű felperes sérüléseinek bekövetkezése közötti okozati összefüggés hiányát a baleseti mechanizmus részletes feltárása és ismerete nélkül, a gépkocsiszekrény sérüléseire alapított feltételezés alapján állapította meg. Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, ami szerint az orvosi szakvéleménynek ezt a megállapítását magának az I. rendű felperesnek a személyes előadása cáfolja. Életszerűtlen az I. rendű felperes előadása abban a tekintetben, hogy az ablak letekerése érdekében kapcsolta ki a biztonsági övet. A személygépkocsikban az ablak leengedésére szolgáló kar a biztonsági öv kikapcsolása nélkül is elérhető, az ablak leengedéséhez nincs szükség a biztonsági öv kikapcsolására. A baleset mechanizmusát az I. rendű felperes részletesen előadta. Előadása szerint az ütközéskor előre zuhanva kiesett az ülésből, és így ütötte be a fejét és a térdét a gépkocsi karosszériájába. Abban az esetben, ha az I. rendű felperes biztonsági öve be lett volna kapcsolva, a bekapcsolt biztonsági öv megakadályozta volna az I. rendű felperes előre zuhanását az ülésből, és az ebből eredő sérülések nem következtek volna be.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásával, a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján vont le a szakvélemény megállapításával szemben azt a következtetést, hogy az I. felperes felróható magatartása közrehatott az I. rendű felperes kárainak bekövetkezésében. A felróható közrehatás alapján helyesen alkalmazott kármegosztást az I. rendű felperes és az alperes viszonyában a vagyoni károk vonatkozásában, illetve helyesen vette figyelembe az I. rendű felperes felróható közrehatását az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az I. rendű felperes felróható közrehatásának a mértéke 20 %-ban határozható meg. Mindezek miatt az ítéltábla az I. rendű felperes fellebbezését nem találta megalapozottnak, és nem látott lehetőséget az alperes teljes kártérítési felelősségének a megállapítására és ebből az okból marasztalásának felemelésére.

Az alperes a fellebbezésében vitatta az I. rendű felperesnek megítélt nem vagyoni kártérítés összegét.

A Pp. 206. § (3) bekezdése szerint a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg. A nem vagyoni kár mértéke összecsúszva szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg, ezért a nem vagyoni kártérítés összegét a bíróságnak a per összes körülményének mérlegelésével kell meghatároznia. A Ptk. 355. § (4) bekezdése értelmében a nem vagyoni kártérítésnek olyan összegűnek kell lennie, hogy alkalmas legyen a nem vagyoni hátrány hozzávetőleges kiküszöböléséhez vagy csökkentéséhez.

Az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel azokat a nem vagyoni hátrányokat, amiket az I. rendű felperes a balesettel okozati összefüggésben szenvedett el. Az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét ezeknek a hátrányoknak a jellegéhez, súlyosságához igazodóan, a Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mérlegelés eredményeként határozta meg. A nem vagyoni kártérítés elsőfokú bíróság által megállapított összege az I. rendű felperes felróható közrehatásának figyelembe vétele mellett sem lépi túl az okszerű mérlegeléssel megállapítható összeget. Ezért az ítélet tábla az I. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegének a mérséklését nem találta indokoltnak.

Az orvosszakértői vélemény szerint az I. rendű felperest a sérülései a gyógytartam idejére akadályozták a tömegközlekedés önálló igénybe vételében. Azt azonban, hogy az I. rendű felperes a gyógyulását követően is alkalmatlan a tömegközlekedésre a balesetre visszavezethető egészségi állapota miatt, sem az orvosi szakvélemény, sem más bizonyíték nem támasztotta alá. Az I. rendű felperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelő kötelezettség ellenére nem bizonyította, hogy a közlekedésre fordított költségei a balesetet követően a balesettel okozati összefüggésben meghaladják baleset előtti költségeit. Mindezek miatt az ítélet tábla az I. rendű felperes 2008. április 19-től kezdődő közlekedési többletköltség iránti követelését megalapozatlannak találta, és az alperes marasztalását 360.000 forint leárt járadékkal, a folyamatos járadék havonkénti összegét 8.000 forinttal leszállította.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a közlekedési baleset következtében sérült a II. és a III. rendű felperesek ép és egészséges családban való éléshez fűződő személyiségi joga.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja kimondja, hogy akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

Az ítélet tábla nem osztotta a felpereseknek azt a jogi álláspontját, ami szerint a nem vagyoni kártérítés iránti követelést önmagában a személyhez fűződő jog megsértése, mint jogellenes magatartás megalapozza. A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdései alapján a nem vagyoni kártérítés rendeltetése nem a jogsérelem szankcionálása, hanem a jogsérelemmel okozott személyi hátrányok hozzávetőleges kiküszöbölése, enyhítése. Ezért a következetesen alkalmazott bírói gyakorlat szerint a nem vagyoni kártérítés alkalmazásának feltétele - a személyhez

fűződő jogot sértő magatartáson túl - az is, hogy a károsul oldalán olyan pénzben ki nem fejezhető személyi hátrány keletkezzen, aminek a kiküszöböléséhez, illetve enyhítéséhez a nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt.

Az alperes megalapozatlanul hivatkozott az ellenkérelmében és a fellebbezésében arra, hogy a II. és a III. rendű felpereseknek a balesettel okozati összefüggésben nem keletkezett nem vagyoni kára.

A perben beszerezett orvosi szakvéleményből és a kihallgatott tanúk vallomásából megállapítható, hogy a II. rendű felperesnél a baleset miatt szorongás és fokozott bűntudat alakult ki, amit a II. rendű felperes a korábbinál nagyobb mennyiségű alkohol fogyasztásával próbál enyhíteni. A III. rendű felperes a balesetet követően elbizonytalanodott, iskolai magatartása és személyisége a baleset előttihez képest hátrányosan változott meg. A II. és a III. rendű felperesek életminőségét, mindennapi életvitelét hátrányosan befolyásolja az is, hogy minden nap szembesülniük kell az I. rendű felperes helyzetével; a baleset miatt kialakult helyzet folyamatos konfliktusokat keletkeztet az I., II. és III. rendű felperesek között. Mindez okozati összefüggésben áll az I. rendű alperes által a balesetben elszenvedett sérülésekkel, I. rendű felperes baleseti sérülésekből eredő egészségi állapotával, valamint a II. és a III. rendű felperesek balesetre visszavezethető személyiségváltozásával.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a II. és a III. rendű felpereseket is érte a balesettel okozati összefüggésben olyan személyi hátrány, aminek a kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés szükséges és indokolt. Az elsőfokú bíróság a II. és a III. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegét ugyancsak a Pp. 206. § (3) bekezdésének megfelelő okszerű mérlegelés alapján határozta meg, ezért az ítéltábla nem látta teljesíthetőnek az alperesnek azt a fellebbezési kérelmét, ami a II. és a III. rendű felperesek nem vagyoni kártérítés iránti keresetének az elutasítására irányult.

Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával a IV. rendű felperes nem vagyoni kártérítés iránti követelésének megalapozatlansága tekintetében. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a IV. rendű felperes az I., II. és III. rendű felperesektől külön, önálló háztartásban él. Emiatt a IV. rendű felperes ép és egészséges családban való éléshez fűződő személyiségi joga nem sérült a balesettel okozati összefüggésben. Ezen túlmenően a IV. rendű felperes mindennapi életvitele sem változott meg az I. rendű felperes egészségi állapota miatt olyan mértékben hátrányosan, hogy azt nem vagyoni kártérítést megalapozó személyi hátránynak lehessen tekinteni. Személyhez fűződő jog sérelme és nem vagyoni kár hiányában az alperes nem kötelezhető nem vagyoni kártérítés megfizetésére a IV. rendű felperesnek.

A felperesek megalapozottan kifogásolták a fellebbezésükben az elsőfokú bíróság perköltség viselésre vonatkozó rendelkezését. Az elsőfokú bíróság perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése nem felel meg a Pp. szabályainak.

Az elsőfokú bíróság nem a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a felek pernyertességének-pervesztességének arányához igazodóan rendelkezett az ügyvédi munkadíj, a kereseti illeték és az állam által előlegezett költség viseléséről.

A Pp. 81. § (2) bekezdése kimondja, hogy: ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

Az I. rendű felperes megalapozottan hivatkozott arra is, hogy a perben érvényesített követelése összegének megállapítása túlnyomó részben bírói mérlegeléstől függött, a követelés összege azonban nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, ezért az ő vonatkozásában indokolt a Pp. 81. § (2) bekezdésének az alkalmazása. Emiatt az alperes köteles a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltséget megfizetni a felperesnek.

A felperesek a perben őket saját jogukon, külön-külön megillető követeléseket érvényesítettek, ezért a Pp. 51. § c) pontjában körülírt egyszerű pertársaságot alkottak.

A Pp. 82. § (1) bekezdése értelmében a Pp. 51. § a) pontja alá eső pertársakat egyetemlegesen kell kötelezni a perköltség megfizetésére.

A Pp. 82. § (2) bekezdése szerint egyéb pertársakat egyenlő arányban kell a perköltség megfizetésére kötelezni, a pertársak perbeli érdekeltisége között fennálló jelentékenyebb eltérés esetében azonban a perköltséget az érdekeltség arányában meg kell osztani.

A nagyobb részben pervesztes II., III. és IV. rendű felperesek perben érvényesített követeléseinek összege között jelentős eltérés volt, ezért az őket terhelő perköltséget közöttük érdekeltségük arányában kellett megosztani.

A felek pernyertességének-pervesztességének aránya alapján az alperes a II., III. és a IV. rendű felperesektől magasabb összegű perköltségre tarthatna igényt, mint amit az elsőfokú bíróság megállapított. Az alperes fellebbezésében azonban nem kifogásolta a javára megállapított elsőfokú perköltség összegét, ezért annak felemelésére nem volt lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viselésére nem állapított meg teljesítési határidőt. Ezt a hiányosságot az ítéletábla pótolta.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A Fővárosi Ítéltábla az alperest a Pp. 81. § (1) bekezdése, a IV. rendű felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség megfizetésére, míg a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdései és 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2013. január 18.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Lente Sándor s. k.
István s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka
bíró

A kiadmány hitelül:
dr. Remesné Sütő Petra
bírósági ügyintéző